

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ กรณีพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ข้อเท็จจริง

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยนายพิเชต สุนทรพิพิธ (ผู้ร้อง) มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ สรุปเป็นใจความได้ว่า

ผู้ร้องได้รับหนังสือร้องเรียนจากนายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ประธานอนุกรรมการสาขา กฎหมายสังคมและการเมืองว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงได้เสนอคำร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ มีบทบัญญัติบางประการเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ ที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง จึงเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

บทบัญญัติดังกล่าวที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คือ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการแปลงสัญชาติของหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายสัญชาติไทยว่า ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทย ก็สามารถยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้ แต่พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่ได้ให้สิทธิแก่ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยในการที่จะได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติได้ ซึ่งเห็นว่ากรณีที่ไม่ให้สิทธิแก่ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยในการที่จะได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติได้เช่นเดียวกับหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายสัญชาติไทยนั้น ก่อให้เกิดปัญหาในสถานะของบุคคลและการก่อตั้งครอบครัวของหญิงไทยที่สมรสกับชายต่างด้าวที่ไม่เสมอภาคกับชายไทยที่สมรสกับหญิงต่างด้าว จึงน่าที่จะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน”

LIRT

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่หญิงต่างด้าว ซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทยว่าสามารถแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้ โดยสามารถยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย และการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี เป็นการบัญญัติเพื่อให้ออกาสแก่หญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทยว่าสามารถที่จะขอแปลงสัญชาติได้โดยจะต้องยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอแปลงสัญชาติ แต่พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิแก่ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยในการที่จะได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติได้เช่นเดียวกับกรณีหญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทย ดังนั้น ถ้าชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยประสงค์ที่จะแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย ก็จะต้องขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยโดยอาศัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งชายต่างด้าวนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น บรรลุนิติภาวะแล้วตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรต่อเนื่องมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ การแปลงสัญชาติของชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยจึงต้องมีเงื่อนไขที่เพิ่มขึ้นกว่าการแปลงสัญชาติของหญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทยที่สามารถขอแปลงสัญชาติได้โดยอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยไม่ต้องมีคุณสมบัติใดๆ เพิ่มเติมนอกจากการเป็นคู่สมรสของชายสัญชาติไทย และตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็เป็นบทบัญญัติในการขอแปลงสัญชาติทั่วไป ไปที่ใช้ทั้งชายและหญิงในทุกๆ กรณีที่บุคคลต่างด้าวขอแปลงสัญชาติ เว้นแต่ตามมาตรา ๕

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศจะกระทำมิได้ แต่การที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ บัญญัติให้สิทธิแต่เฉพาะหญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทยว่าสามารถขอแปลงสัญชาติไทยได้ โดยมีได้บัญญัติให้สิทธิของชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทยในการขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยไว้ จึงเป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศในกรณีคนต่างด้าวสมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ระหว่างชายสัญชาติไทยที่สามารถให้คู่สมรสของตนซึ่งเป็นหญิงต่างด้าวนั้น สามารถที่จะแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้โดยอาศัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แต่ชายต่างด้าวซึ่งสมรสกับหญิงสัญชาติไทยไม่สามารถที่จะขอแปลงสัญชาติไทยโดยการสมรสตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้ แต่ต้องขอแปลงสัญชาติไทยในกรณีอื่นๆ ไป และจะต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ

สัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งถือเป็นการเพิ่มเงื่อนไขในการแปลงสัญชาติให้แก่ชายต่างด้าวซึ่งสมรสกับหญิงสัญชาติไทยในการขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย จึงถือเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในกฎหมายระหว่างชายและหญิงในการที่จะก่อตั้งครอบครัวและอยู่กันเป็นครอบครัว โดยเฉพาะในกรณีของหญิงไทยที่สมรสกับชายต่างด้าว และเป็นการทำให้ชายและหญิงไม่ได้สิทธิเท่าเทียมกัน อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องจึงเห็นว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นบทบัญญัติที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้เป็นบรรทัดฐานต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

ศาลรัฐธรรมนูญได้ทำหนังสือถึงกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ขอข้อมูลประกอบการพิจารณาและให้ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติชี้แจงด้วยวาจา เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

นายชาติรี อรรถนันท์ และนายฐิติชัย แสงพิทักษ์ ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ชี้แจงสรุปเป็นใจความได้ว่า

ในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศคตินุคคล หลักมีอยู่ว่า การได้หรือเสียสัญชาติเป็นเรื่องของการใช้อำนาจอธิปไตยโดยเด็ดขาดที่จะกำหนดและตัดสินบุคคลใดได้สัญชาติของตนหรือไม่ รัฐอื่นเข้าไปยุ่งเกี่ยวไม่ได้ รัฐสามารถที่จะให้สัญชาติกับบุคคลใดโดยใช้อำนาจเหนือบุคคลนั้น ดังนั้น มาตรา ๕ จึงมีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศข้างต้น หลักเกณฑ์ทางกฎหมายระหว่างประเทศอีกหลักเกณฑ์หนึ่ง คือหลักเรื่องของบุคคลในครอบครัวเดียวกันควรมีสัญชาติเดียวกัน ดังนั้น จึงมีกฎหมายหลายประเทศบัญญัติยอมให้หญิงต่างด้าวที่สมรสกับคนในสัญชาติของตนได้สัญชาติของสามีด้วย กฎหมายสัญชาติของประเทศต่างๆ มีอยู่ ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกจะไม่ระบุเพศของคนต่างด้าวที่จะสมรสกับคนที่มีสัญชาติของตนแต่อย่างใด กลุ่มที่สอง ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วยระบุเฉพาะเพศหญิงต่างด้าว ดังนั้น การระบุเพศหรือไม่ระบุเพศในประเด็นดังกล่าวขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐนั้น

นายถิอชัย เกลิมทรัพย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ชี้แจงสรุปความได้ว่า การปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทย ได้ยึดถือเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ คือ เน้นในเรื่อง

LIRIT

ความมั่นคงของชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ตัดสิทธิชายที่เป็นคนต่างด้าวที่สมรสกับหญิงไทยโดยเปิดช่องให้แปลงสัญชาติได้ไว้ในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๒ ส่วนการใช้ดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการอนุมัติผู้ขอแปลงสัญชาตินั้น ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นใหม่ โดย ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น ทั้งที่เป็นกรณีขอแปลงสัญชาติตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แปลงสัญชาติได้ แต่หลักเกณฑ์การขอแปลงสัญชาติตามมาตรา ๙ จะเบากว่ามาตรา ๑๐

นายฉัตรชัย บางชวด ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งแจ้งสรุปเป็นใจความได้ว่า บุคคลต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยมีทั้งที่หลบหนีเข้าเมืองและเข้ามาโดยถูกต้องและอยู่อย่างถูกต้อง สำหรับกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงก็จะเป็นกลุ่มที่เกี่ยวกับปัญหาการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ายาเสพติด กลุ่มที่ทางสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติมีความกังวลอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มต่อต้านรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาอยู่อย่างถูกต้อง และใช้ประเทศไทยเป็นฐานปฏิบัติการต่อต้านอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มที่แอบแฝงเข้ามาหรือเข้ามาอย่างถูกต้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น ถ้าแก้ไขมาตรา ๙ ให้ชายต่างด้าวแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ ต้องพิจารณาว่าจะเป็นตัวเร่งหรือเพิ่มศักยภาพของปัญหาต่างๆ ที่กล่าวไปแล้วหรือไม่ ข้อดีจะเป็นเรื่องของการลงทุน และเรื่องของครอบครัวที่จะอยู่ได้อย่างผสมกลมกลืน ข้อเสียจะเป็นช่องทางให้กลุ่มที่มีความมุ่งหมายที่ไม่ดีต่อประเทศชาติเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์และเป็นช่องทางที่จะเพิ่มศักยภาพในการดำเนินการในเรื่องที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพราะผู้ชายมักมีบทบาทนำในเรื่องที่เป็นปัญหาต่อความมั่นคงของชาติ

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๙ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

LIRT

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทยให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเสมอภาคของบุคคลตามกฎหมาย และห้ามการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลโดยเหตุต่างๆ เช่น เพศ สถานะของบุคคล และฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม เป็นต้น ส่วนพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติกำหนดสิทธิการแปลงสัญชาติของหญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทย แต่ไม่ได้กำหนดสิทธิแก่ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทยในการที่จะได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติได้ เช่นเดียวกับกรณีหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายสัญชาติไทย ดังนั้น ถ้าชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทยประสงค์จะแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย ก็จะต้องขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย โดยอาศัยพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๑๐ ซึ่งมีเงื่อนไขต่างๆ เพิ่มขึ้นกว่าการแปลงสัญชาติของหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายสัญชาติไทยที่ขอแปลงสัญชาติตามมาตรา ๕ ดังนั้น มาตรา ๕ จึงเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคกันระหว่างชายสัญชาติไทยที่สมรสกับหญิงต่างด้าวและหญิงสัญชาติไทยที่สมรสกับชายต่างด้าวในการจะก่อตั้งครอบครัวและอยู่กันเป็นครอบครัว โดยหญิงสัญชาติไทยที่สมรสกับชายต่างด้าวจะมีความสะดวกน้อยกว่าชายสัญชาติไทยที่สมรสกับหญิงต่างด้าวในการก่อตั้งครอบครัวและอยู่กันเป็นครอบครัว จึงถือว่ามีผลกระทบต่อคู่สมรสที่เป็นคนไทยไม่เท่ากัน เป็นการทำให้ชายและหญิงไม่ได้สิทธิเท่าเทียมกัน

สำหรับข้ออ้างที่ว่าทำให้ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทยมีสิทธิเท่าเทียมกับหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายสัญชาติไทยตามมาตรา ๕ แล้ว จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ เนื่องจากจะเป็นตัวเร่งหรือเพิ่มศักยภาพของปัญหาที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย หรือการเข้ามาครอบงำทรัพยากรของประเทศ เพราะผู้ชายมักมีบทบาทนำในเรื่องที่เป็นปัญหาความมั่นคงแห่งชาตินั้น ข้ออ้างดังกล่าวไม่มีน้ำหนักเพียงพอจะรับฟังได้ เนื่องจากแม้ว่าในกรณีที่ยินยอมให้ชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทยมีสิทธิขอแปลงสัญชาติเท่าเทียมกับหญิงต่างด้าวตามมาตรา ๕ แล้วก็ตาม ก็มีได้หมายความว่าชายต่างด้าวนั้นจะได้สัญชาติไทยโดยอัตโนมัติ เพราะท้ายสุดแล้วก็ต้องอยู่ที่ดุลพินิจของรัฐมนตรี ซึ่งถ้าเป็นบุคคลที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ ก็จะไม่ได้รับอนุมัติให้แปลงสัญชาติได้อยู่ดี ไม่ว่าจะเป็ชายหรือหญิงก็ตาม

นอกจากนี้ แม้ว่าบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ รับรองความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย เฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติไทย แต่หลักความเท่าเทียมกันนี้รัฐน่าจะนำมาใช้ได้ในกรณีของบุคคลที่เป็นคนต่างด้าวที่มีความต้องการจะแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทย เนื่องจากได้สมรสกับบุคคลที่มีสัญชาติไทย โดยมีต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเพศ แม้ว่าการได้หรือเสียสัญชาติเป็นเรื่องของการใช้อำนาจของรัฐ รัฐมีอำนาจอธิปไตยในการกำหนดตัดสินบุคคลจะได้สัญชาติของตนหรือไม่ แต่เมื่อรัฐได้ให้สิทธิแก่หญิงต่างด้าวในเงื่อนไขใดในกรณีของการสมรสกับชายที่มีสัญชาติของตนก็ควรให้สิทธินั้นแก่ชายต่างด้าวในกรณีของการสมรสกับหญิงที่มีสัญชาติของตนเช่นกัน

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ